

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscrisurile ce privesc conținutul foii sunt a se adresa redacției.

Manuscrisuri nu se înapoiază — Epistole nefrancate nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITATEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/2 de an 4 cor., pe trei luni 2 cor.

Pentru România și străinătate:
Pe an 20 franci.

Inserțiunile se acordează conform tarifului obținut.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Mișcări politice.

E lucru de netăgăduit, lucru în privința căruia nu mai încap: nici umbră de îndoială: ca o mișcare să poată avea rezultatele ce se așteaptă dela ea, mișcarea asta trebuie pusă la cale de bărbați cari posed încrederea obștei și obștea însăși trebuie să fie o obște disciplinată și conștie. Ori-care dintre aceste două recerințe i-ar lipsi mișcării rezultatul va fi zero sau aproape zero.

Nouă Românilor de obicei ne-a lipsit aproape la toate mișcărilor una dintre aceste recerințe: sau n'am avut conducători conștii, cari să se bucure de încrederea obștei, sau n'am avut un element de condus, element disciplinat, obște conștie.

Asta ne și explică de ce am ajuns noi prin mișcărilor noastre politice atât de puțin. La noi nici-odată — excepționând poate vremile din 48 — n'a existat o strinsă legătură între conducători și conduși, între culți și țerani, între clasele inteligente și masele mari ale poporului. Poporul român și șefii sei atât de arare-ori s'au înțeles.

Toate loviturile ce ne-au ajuns în anii din urmă, par'că n'ar fi avut alt scop decât să illustreze zisele noastre, decât să ne siliască să revenim dela vechia noastră tactică nefastă: nu-i lipsă ca poporul să ne înțeleagă, să asculte numai de glasul nostru.

Că o astfel de tactică cu vremea a trebuit să aducă roade nefaste e lucru ușor de înțeles. Azi când ne mândrim că trăim în veacul luminii și al deșteptării, cel puțin în politică ar trebui să dăm dovezi că suntem vrednici

de a fi fiii acestui veac, silindu-ne a înlocui noțiunile vagi ale credinței cu noțiunile fixe ale științei politice.

Trebue să reînnoim legăturile dintre masele poporului și clasele culte și unde nu ar fi existat încă astfel de legături — să le legăm acum. Trebuie să luminăm poporul, să-l aducem la conștiința puterii ce residă în el, ca o masă mare și compactă, să-l ridicăm din starea sa tristă pe o treaptă mai înaltă. Dar spre a ajunge la ținta asta nu-i iertat să ne coborâm noi la el, ci trebuie să-l ridicăm pe el la noi. Că la început va trebui să ne plecăm, să ne plecăm încă binișor, e firesc.

Alta va fi rezultatul unei mișcări când cei cari stau în fruntea ei posed încrederea nețermurită a poporului și când poporul înțelege rostul acestei mișcări. Până acum, să fim sinceri, poporul n'a înțeles nici o singură mișcare românească. Nu ne-am fost indeletnicit să-l creștem, să-i dăm școală și când a trebuit apoi să-l punem în mișcare, am fost siliți să recurgem la pretexte: nu i-am fi putut expune considerațiile noastre politice, căci nu ne-ar fi înțeles, și prin urmare nu ne-ar fi urmat, a trebuit dară să-i spunem lucruri poate chiar neadevărate sau în parte neadevărate, să-i ținem în față primejdii de cari noi nici cătuși de puțin n'aveam motiv să ținem.

Când prin anii 48/49 am voit să împedecăm uniunea Ardealului cu Ungaria, uniune proclamată la Cluj, nu ne-am pus să vorbim despre primejdiile cari ne amenințau prin pierderea autonomiei, căci poporul nu ne-ar fi înțeles, ci i-am zis: «nu vă împăcați cu uniunea, căci dacă se primește, vi-se ia din nou pământul, ajungeți din nou io-

bagi». Și poporul a înțeles acest apel, să-l numim «politic», și a prins arma.

Legăturile ce-au țesut vremile acelea de nevoi și suferințe comune între toate păturile Românilor încetul cu încetul în cursul vremilor s'au rupt, până în urmă ear ne-am trezit că o prăpastie adâncă se întinde între popor și clasa inteligentă.

E acum datorința noastră să ridicăm pod peste această prăpastie, să venim din nou în atingere cu masele mari, ca apoi după-ce le-am câștigat prin fapte românești și interes manifestat față de nevoile lor multe, împreună să putem pune la cale adevărate mișcări românești, ce să ne aducă roadele dorite.

Puncte nouă de orientare.

Sub acest titlu publică în nrul 195 din «Tribuna Poporului» Eugen Brode, unul dintre cei mai de frunte, dacă nu poate cel mai de frunte motor al mișcărilor naționale de pe la anii 90, un articol interesant, în care în o expunere măiastră pledează pentru activitatea parlamentară a Românilor, și în genere spune acum — după alegeri — ceea-ce noi am fost spus în repetite rânduri deja înainte de alegeri.

Motivând părăsirea pasivității spune că nu «de dragul Maghiarilor o facem, ci fiindcă astfel cer interesele națiunii și ale patriei» și înșiră apoi foloasele ce ni-le va aduce cu privire la educațiunea politică.

«Organizațiunea noastră ultimă — scrie între altele — se întemeia pe ideea prezentării Memorandului. Această idee a fost realizată, dar conducerea politice noastre naționale n'a știut să

deed armatei disciplinate o altă direcție politică. La început armata a stat pe loc, apoi s'a desorganizat, fiindcă lipsia ideea politică»...

«Mai ales trei cauze principale s'au opus pornirii unei acțiuni serioase: lipsa de hotărâre în mijlocul frunțașilor noștri, temeri de a nu jigni solidaritatea națională și absolutismul guvernului».

Cam acestea le-am spus și noi nu odată, poate numai cu alte cuvinte: lipsa de hotărâre — neîncrederea reciprocă, temerea de a jigni solidaritatea — simț de solidaritate și disciplină rău înțeles, absolutismul guvernului — teama frunțașilor de muncă.

«Desorganizarea partidului național a produs multă confuzie în rândurile noastre... Nu e mirare deci când în asemenea împrejurări mulți dintre frunțași, și ei desorientați, n'aveau încredere nici în puterile lor și nici în popor».

«In fond este o trăsătură frumoasă a caracterului nostru național că accentuăm atât de mult și căutăm să observăm solidaritatea... dar... Solidaritatea în o politică fără program de acțiune nu numai că nu e virtute, ci ar fi un viciu din cele mai păgubitoare. S'ar putea face deci unui grup de bărbați politici cari ar păși cu un program de acțiune imputarea, că lovesc prin acesta în solidaritatea națională?»

Nu nimicirea solidarității partidului național o voim — am declarat și noi în mai multe rânduri — ci tocmai consolidarea lui, gruparea Românilor în jurul unui program de acțiune adevărată, chemarea frunțașilor la muncă.

«Prin urmare un număr de frunțași români trebuie să stabilească în mod clar și precis un program de ac-

FOIȘOARA

Din istoria școlilor noastre.

— Vincențiu Babeș director școlar —

Activitatea octogenariului Vincențiu Babeș se revarsă cu belșug și asupra școlilor noastre ortodoxe din Lugoj. Prin anii revoluțiunii 1848—9, ani plini de învalmășeli, de idei și fapte, îl vedem pe vigurosul Babeș ca director de școală. Dintre documentele ce le am la mână pentru compunerea «Monografie» școlilor noastre gr-or. române din Lugoj, dau în cele ce urmăază câteva circulare emanate dela directorul Babeș, circularii, din cari se reoglăndează spiritul acelor vremuri de restriște, dar totodată se poate vedea și energia, dorul de muncă, precum și interesul ce l'a purtat directorul Babeș, față de școlile noastre. Circularele din chestiune sunt datate înaintea de această cu 52 de ani; cred dar că un bun lucru s'ac dându-le publicității. Cel-ce va voi să facă o biografie completă a ilustrului academician, va trebui fără in-

doială să scoată frumoase învățăminte din publicarea acestor ordinațiuni interesante, mai ales în ce privește starea învățământului nostru de pe timpurile acelea.

Circularele amintite sunt scrise cu litere ciștile, eu însă voi da textul lor complet cu literele noastre străbune, fără de a face vre-o schimbare. Ne vom face la fie-care observările noastre și vom da comentarii și deslușiri unde se va simți lipsa lor.

Cel diintăi sună așa, precum urmează:

Nr. 66

Circulariu.

Dela Dreptoriul școlilor neunite din Districtul Lugojului.

Cătră toți învățătorii din numitul district. Toate popoarele de prin prejuru-ne pășesc cu paș repede cătră luminare și civilizare, cătră mărire și fericire.

Nu mai noi Români nu ne prea mișcăm. Și până când vom rămânea în întunecul mojiției?

Până când vom purta noi ocară neștiinței pe frunte-ne?

Până când vom tot cășuna noi întristare și durere patriei; amar și desperare neamului, supărare și temere libertății comune?

Până când vom tot dujmâni noi înțe-

lepciunea cea dreaptă, inima cea curată, cugetul cel luminat?

Învățătorii! Acum este timpul, acum și nici odată, să ne scuturăm ceața de pe ochi, să respirăm întunerecul de prin prejuru-ne, să ne scăpăm duhul de robia moștenită!

Acum și nici odată învățătorii! Să arătăm lumii, că de sânge român suptem, că avem în peptu-ne duh roman, că iubim luminarea minții, că dorim fericirea neamului — mai pre sus de toate.

Acum, sau nici odată, învățătorii! Să ne desvălăm puterile bărbătește, să ne încredăm cu vîrtute, să ne cruțăm ostenele, ca să ne scăpăm pe noi, să scăpăm poporul din robia orbiei!

Acum, sau nici odată învățătorii! Să uităm toate cele deșarte și să ne aducem aminte de lumină; să ne lăpădam de noi și de ale noastre și să fim ai poporului întru lumină, ca lumina prin noi să strălucească peste popor!

Învățătorii! Chemarea voastră este stântă, este una cu a lui Chr, datorințele voastre sunt mari și nenumărate.

Vai de acel învățătoriu, carele nu-și cunoaște chemarea și de trei ori amar aceluia, carele nu-și împlinește datorințele cu acurateță.

Blastămul neamului și al patriei îl va petrece până la morment și osânda lui Dumnezeu va cădea asupra-i și-l va apăsa până în fundul iadului celui mai înfricoșat, pentru că: au pângărit numele cel sfânt din lume, numele lui Isus Chr., numele de învățătoriu;

au înșelat pe părintele cel mai bun de sus, pe numele cele mai dulci în lume, Patria și Națiunea;

au dujmănit mintea și lumina și înțelepciunea, darurile cele mai sante ale lui Dumnezeu.

Învățătorii! Să vă străbata cuvintele acestea până în măduvă, să vă înferbinte inima și să vă deștepte cugetul din amorțirea cea îndelungată!

Învățătorii! Să-mi fiți Apostoli în popor, să deschideți ochii minții poporului, să-i arătați tolosul științei, frumseța învățaturii, fericirea luminării, să-l abateți dela locul pierzării, dela calea rătăcirii, dela păcatul întunecimei cei prea urite.

Să-i spun eți și să-i arătați, că a nu învăța și a nu se lumina, este a urî pe D-zeu, a nu-și da pruncul la școală, ca să învețe și să se lumineze, este atâta, cât a scoate ochii, a răpi mintea, a ucide sufletul pruncului, este păcat de moarte, pe care în veci nu-l iartă D-zeu.

țiune fie și numai în forma unei simple declarațiuni — sfârșește articolul. Aderenții programului vor institui în fiecare cerc electoral comitete electorale. (Noi le-am numit într'un articol din numărul trecut cluburi). Cu scheletul acestei organizațiuni se poate începe lucrarea care va aduce roadele așteptate».

Astfel scrie un politician român, care multă vreme a fost sufletul mișcărilor naționale și căruia cauza națională are să-i mulțumească mare parte dintre succesele sale.

Reflexiuni dlui D. Lasou.

Numitul domn suit pe un pedestal înalt, se îndură a ne apostrofa din înălțimea atmosferică în care se află, pe noi cei dela „Activitatea”, într'un mod peste măsură de îndrăzneț.

Ca corespondent — nu știm plătit sau neplătit — al „Tribunei”, ne ia la răspundere nr. 197 pentru o corespondență venită la adresa noastră cu referință la alegerile de deputați dietali din Bihor.

Dacă corespondentul nostru nu s'ar fi acățat de d-sa, la tot cazul nu ar putea așera, că noi avem de lucru „cu toată lumea”. Așa se vede însă, că dl Lasou privește în persoana sa „toată lumea”. Tare se vede a fi închipuit acest domn pe eul seu. Această ambiție proprie nu i-o invidiem, însă când se identifică cu toți aceia, pe cari noi i-am combătut din ori-și-ce pricină, venim la convingere, că d-sa cetește regulat foaia noastră și îl necăjește în vederile sale.

În Oradea-mare avea prilej de a da de foaia noastră fără multă osteneală, și dacă are poftă îi putem registra mai multe adrese de persoane înalte, bine cunoscute și cinstite.

Abia aflând d-sa „Activitatea” la dl Iosif I. Sceopul și declarându-i în mod franc, că dînsul este raportorul alegerii din Ceica, tare ne miră, cum vine să se năpustească asupra noastră cu atâtea epitețe și glose necuviințioase?

Tot în Răspuns „Activității” ne numește cutezători și că unor oameni ca cei dela „Activitatea” nu li-se poate da crezământ nici cât e negru sub unghie, și acestea toate spre orientarea publicului. — Bre, dle, că tare mai ești închipuit pe eul matale!

Regretăm că nu te cunoaștem mai de aproape în deplină splendoare, de care se vede că ești cuprins.

Dacă vederile d-tale puritane din punct de vedere românesc sunt întemeiate pe un trecut nemaculat, stima noastră! Ne bucurăm din inimă. Te rugăm însă a nu trage dungă peste ținuta unui ziar atunci, când nici cât e negru sub unghie nu a jucat rolă de trădător în chestia națională.

Să-i spuneți și să-i arătați, că tot acela, fie ori și cine ar fi, carele nu-i poștește și nu-i împărtășește lumina și desvélire, carele nu-l îndeamnă, nu-l silește să-și trimită pruncii la școală, tot acela este dușman mare și urit, îi poștește muncile iadului, nefericire vecinică, căci îl lasă în păcatul de moarte, pe carele în veci nu-l iartă Dzeu!

Învățători! Cari dintre voi nu mă pricepe sau nu mă ascultă, aceia nu-și cunosc chemarea, sau nu voiesc a-și împlini sfintele datorințe; și pe unii ca pe aceștia îi sfătuesc, îi rog din toată inima: lese-se de învățătorie, că nu e de ei, nu sunt spre aceea zidiți, căci: „Adevăr, adevăr zic vouă, mai curând va trece tunia corabiei prin urechile acului, decât să între unii ca aceia întru împărăția lui D-zeu!”

Învățători! Pricepeți-mă, fiți înțelepți, fiți acurați, fiți zeloși, fiți patrioți buni, Români adevărați, oameni de omenie, fiți în tot minutul gata spre a da samă de purtarea noastră, de faptele voastre!

Dat în Lugoj la 6/18 Iulie 1849.

V. Babeșiu m. p.
director.

Vederile noastre sunt clare și purced din principii aievea ducătoare la scop. Ca să combatem unele sisteme bolnăvicioase, siliji am fost a face ici-colea chiar și personalități. Lucru natural. La noi oamenii profesază sisteme. Apoi așa credem, că și pe acolo tot așa va fi.

Noi dela „Activitatea” nu am pus și nu vom pune la cale campanii absurde.

Unde trebuie să stee fiecare ziar românesc o știm noi bine și poate chiar din acest motiv am ieșit la iveală și mai cu samă pentru-că la noi una se făcea și cu totul tot alta se scria în ziaristică.

Noi am ajuns încâtva scopul menirii noastre și nu mult va trece, când cei mai mulți vor fi de acord cu principiile noastre.

Cult de persoane nu cunoaștem și pene simbriașe nu acceptăm.

Vișturile le vom combate din fundament, fără a cruța pe cei-ce le-au înscenat.

Dle Lasou! D-ta ai smintit adresa. Regretă că ne-ai atacat pe nedreptul!

Scrisoare din Arad.

Visitațiune canonică. — Pentru Unguri numă, pentru Români ciună. — Pasivitatea Rusului — activitatea „Trib. Pop.”

Episcopul Iosif Goldiș era cât p'aci să-și desmintă neinteresarea sa față de eparchieții Aradului. După-ce dela instalare nu s'a miostovit să descindă la credincioși decât o singură dată, din prilejul sfințirii bisericii din Săverșin, pe Duminica trecută plănuiuse visitațiunea canonică în frunțașă comună Pecica, de lângă Arad. Omul însă propune și D-zeu dispune.

Episcopul Goldiș a promis notarului Mornac din Pecica, unde se află și trei parochi gr.-or., că la dînsul își va lua locuința. Din pricina asta nu numai inteligența și mai ales preoțimea, dar chiar și poporul pecican și-a arătat pe față nemulțumirea cu programul stabilit de episcopul Goldiș, care, pentru a încunajura neplăcerile, a abzis de visitațiunea canonică. Astfel apoi episcopul Goldiș e cruțat de neplăcerile drumului și nu e nevoit să țină atâtea orații. Că vlădica nazariștilor nu urmează exemplul dat de episcopul din Arad, cred că e superfluu să o mai spun.

Învățătorii gr.-or. din cele patru protopopiate de peste Murăș ale diecesei Aradului, în adunarea ultimă, ținută la Timișoara, n'au vrut să-și pună în fruntea Reuniunii un om, care nu se pricepe la cestiunile pedagogice, dar care era agreatul episcopului Goldiș și al ramolitului ref. școl. R. Ciorogariu. Din pricina asta harnicii noștri dascăli au fost înjurați cu sudalme împrumutate dela cicoșii de pe pusta Ungariei. Cele trei ruine gazetărești din Arad nu slăbeau dascălimea și o făceau cu ouă și cu oțet. Chiar și orga-

Până aci circularul prim.

Cu câtă însuflețire, cu câtă energie vorbește vigurosul, tînărul și înflăcăratul director districtual cătră învățătorimea sa!

Cetind circularul, pare-că cetim o ciceroniadă în contra lui Catilina! A vorbit din adâncul inimii sale, căci iubirea de neam l-a povățuit să vorbească așa. Circularul de sigur a fost pe deplin înțeles din partea bine înțelepților învățători, căci începând dela anii 1850—51 sporul din școalele noastre se înderează într'o măsură tot mai intensivă. Cu toate acestea fie-mi permis a observa, că nu învățătorii de pe atunci au purtat vina, că neamul românesc a rămas în întunerecul moșiciei, a purtat jugul cel rusinos al orbiei și întunerecul neștiinței pe frunte, nici din a lor vină s'a cășunat întristare și durere patriei, neamului supărare și temere libertății comune, ci motivele stagnării trebuiesc căutate în starea deplorabilă și vitregă de pe acele vremuri de grea cumpănă, sub care gemea bietul popor românesc! Ear împrejurarea aceasta a avut-o în vedere la tot cazul și directorul Babeș, dar așa a trebuit să glăsuiescă din înalta sa poziție oficială, ce a ocupat.

Învățătorii noștri Ilie Miescu, George Ghina, Stefan Lipovan, în special Demetriu

nul oficial «Biserica și Școala» a scris într'un ton cât se poate de murdar, bagseama la însuși îndemnul capului diecesan.

Așa au fost tratați mult obidiții dascălii români.

Cei maghiari? Ziarele jidovite din Arad dela 3 Nov. n. a. c. publică următoarea scrisoare, pe care episcopul Goldiș a trimis-o președintelui reuniunii dascălilor maghiari din cottul Aradului:

«Spectate Dle Președinte! Luând cu plăcere la cunoștință prețuita d-voastră invitație de dtto 26 Oct. a. c., am onoare a vă aduce la cunoștință, că la ședința festivă dela 4 Nov. a. c. a Reuniunii Inv. din ținutul Aradului ca reprezentanți ai mei am exmis pe secretarul consistorial Goldiș László și pe Dr. Pipoș Péter (I), profesor preparandist. Primește, Dle, expresia deosebitei mele stime. Arad, 1 Nov. 1901. Iosif Goldiș, episcop.»

La adunările «Astrei» episcopului Goldiș nici prin minte nu i-a trecut să trimită dacă nu doi, cel puțin un reprezentant, ba n'a trimis nici barem o telegramă; la adunările dascălilor noștri a trimis pe Ciorogariu numai ca să provoace zizane și zavistie și pentru-ca după adunări să calumnieze dascălimea română, ear acum la adunarea dascălilor maghiari același episcop se grăbește a-și trimite doi reprezentanți deodată, între cari și pe V. Goldiș, politicianul de tristă amintire în cercurile Brașovenilor.

Las' că școalele de stat și comunale din jurul Aradului s'au ridicat tot în coasta celor confesionale românești, las' că în școalele acestea nici pomenești nu e de limba celor cari le susțin, dar apoi învățătorii aplicați la ele partea cea mai mare sunt străini, cari nu pot suferi pe locuitorii baștinași din comitat. Despre aceasta au dat nu o pildă și episcopul Goldiș e imposibil să nu fi auzit de șovinismul acestor dascăli.

Chiar și adunarea de acum poartă timbrul celui mai cras șovinism. Insuși inspectorul de școale, Varjassy, încondeiat în „Tribuna” veche de Mangra și Ciorogariu, cari azi i-se pleacă până la pământ, și-a anunțat o propunere, în înțelesul căreia dascălii din țară să se constrinși de stat, ca să pună jurământ de fidelitate, par'că dascălii români ar fi infideli terii pe care strămoșii lor au apărut-o cu arma 'n mână. Renegatul slovac Varjassy va pune deci la cale o acțiune, care va lua un caracter regnicolar și ce e mai trist pentru noi e faptul, că la botezul fătului lui Varjassy funcția de naș o va săvîrși Goldiș László, titkárul dlui püspök Goldis József din Arad. Și-apoi să nu se scandalizeze omul când vede destrăbălarea ce dănuiește în aula episcopescă din Arad!!

În nrul ultim al „Activității” s'a inserat, cu o oare-care bucurie știrea, că „Tribuna Poporului” și oamenii ei au părăsit ideea pasivității. Să mi-se dee voe să fac o corectură acestei știri.

Gruparea „Trib. Pop.” a fost activistă

Teodori, paroch și interimal docent primar românesc din Lugoj, după-cum dovedesc nenumerate acte din viața lor, despre cari vom vorbi mai târziu, în urma calificățiunii lor de pe atunci, și-au îndeplinit chemarea cu destulă acurateță și zel. Vor fi fost prin districtul Lugojului și de aceia, cari erau recrutați ca învățători cu puțină sau fără nici o pregătire. De sigur acestora le zice Babeș: „Lese-se de învățătorie, că nu e de ei, nu sunt spre aceea zidiți”. Ear eu îi compătinesc aducându-mi aminte de ei cu zicala: Quem dii oderunt, paedagogum fecerunt.”

Cu toate acestea, chiar și după 52 de ani recomand spre cetire și rescetire circulariul de față iubiților mei colegi, urmeze sfaturilor înțelepte ale directorului de pe atunci, „străbată cuvintele acestea până în mēduvă, să vă înferbinte inima și să vă deștepte cugetul din amurțire!” (Va urma.)

— În editura librăriei Ciurcu, Brașov a apărut „Geografia comitatului Brașov” precedată de elementele introductive în geografia universală pentru școalele populare, anul al III-lea de școală, de Ioan Dariu. Cu mai multe figuri intercalate în text împreună cu mapa comitatului.

și înainte de alegerile ultime. Activitatea ce a dezvoltat-o această grupare n'a fost pentru a scoate deputați cu program național românesc, ci pentru a ajuta reușita candidaților străini.

La darea de seamă făcută acum e anul, în Oradea-mare, de cătră fostul deputat guvernamental Tisza Kálmán, a asistat și a aplaudat și Mangra. Broșura de corteșire a deputatului-agrar dela Aradul-nou a tradus-o pe românește Dr. Suci Ioan din Arad, care a mai dat slabul seu sprigin și candidatului guvernamental dela Radna, lui Boku Szevér. Șef-redactorul „Trib. Pop.” Ioan Rüssu Șirianu a făcut cel mai scărboș gheșeft cu alegerile ultime. La Nădlac și la Șeitin în persoană s'a dus la corteșit pentru candidat guvernamental. Ba a împuiat urechile bieților Români chiar și cu vorbiri, cari vor fi fost plătite după tarifa agenților electorali. La Pecica transfugul Rüssu a corteșit pentru kossuthistul Dr. Szalai Mihály, redactor al lui „Magyar Estilap” din Pesta. La mâna lui Szalay Rüssu a dat și o scrisoare de recomandare la alegătorii români, cu care scrisoare Szalay s'a prezentat și în comuna românească Micălaca din cercul electoral al Pecicai. Unde mai punem corteșirea de prost gust pe care sfîrnarul politic Rüssu Șirianu a făcut-o prin fonograful seu „Trib. Pop.”, care cu luni înainte de alegeri lăuda pe toți candidații unguri ori jidani, guvernamentali ori kossuthiști, cari și-au comandat placate la tiparnița „Trib. Pop.”, ori cari au știut lecui durerea de care sufer d'alde Rușșii din Arad.

Astfel de oameni au încetat de a mai fi membri ai partidului nostru național, deoarece-aceia nu poate fi o adunătură de transfugi conduși de interese materiale și particulare. Prin urmare părerea lor în ce privește abandonarea pasivității pentru orice Român de bine și datat să fie consecuent în lupta națională, nu poate valora mai mult decât părerea de pildă a detectivului din Pesta, Pintea, care-și pusese candidatura la Tinea.

Delamurș.

Convocare.

Dela departământul IX. al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” în Orăștie.

Adunarea gen. ordinară a departământului se va ținea în comuna **Bobâlna la 21 Noemvrie st. n. 1901**, (ziua SS. Mihail și Gavriil) înainte de amiază la 10^{1/2} ore în biserica gr.-or. cu următorul

Program.

1. Deschiderea adunării prin directorul departământului.
2. Cetirea raportului general despre afacerile departământului dela ultima adunare până azi.
3. Raportul cassei despre starea financiară și cetirea membrilor „Asociațiunii” de pe teritorul desp.
4. Exmiterea unei comisiuni de trei pentru censurarea raportului și a socoteii anuale.
5. Exmiterea unei comisiuni de trei pentru conscrierea membrilor noi și încassarea taxelor dela membrii vechi.
6. Cetirea eventualelor disertațiuni intrate la comitet.
7. Raportul comisiunilor exmise sub punct 4 și 5.
8. Alegerea a lor 2 delegați pentru adunarea gen. a „Asociațiunii”.
9. Eventuale propuneri referitoare la afacerile desp. și promovarea scopului aceleia.
10. Alegerea directorului și a comitetului pe o durată de 3 ani.
11. Designarea locului unde se va ținea adunarea gen. în anul viitor, și
12. Incheierea adunării generale prin director-președinte. Eventuala privire a expoziției și premiarea.

La această adunare se invită cu toată stima inteligența și poporul de pe teritorul departământului.

Orăștie, la 28 Octomvrie st. n. 1901.

Vasile Domșa, director.
Laurian Bercian, secretar.

NOUTĂȚI

Tragem atențiunea on. public, că în calitate de institut economic, am primit asupra noastră ramul de asigurare contra focului etc. etc.

Prin aceasta am avut în vedere crățarea publicului de invasiunea multor agenți fără suflet și inimă, cari în mod necuvenit, numai cu scop de a-și agonisi sieși venite, infestază publicul cu fel și chip de promisiuni, cari nu atirna delă ei.

Nu-i mirare dacă mulți sunt trași pe sfoară și supuși a purta sarcini cu mult mai mari decât li-se promitea la început.

Societatea «Donau» și bărbății cari stau în fruntea aceleia, sunt garanță deplină, ear institutul nostru va îngriji pentru asigurări culante.

Recomandăm anunțul «Donau» de pe pagina a patra.

— **Aviz!** In urma conclusului Nr. 6 al comitetului cercual al despărțământului IX. Orăștie a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se încunoștiințează femeile române din comunele Bobâlna, Folt, Boi și Rapolt, că se vor împărți premii pentru lucruri de mână expuse cu prilejul adunării generale a despărțământului, care se va ținea la 21 Nov. n. a. c. (zina sf. Arhangeli Mihail și Gavriil) în Bobâlna.

Orăștie, la 5 Nov. n. 1901.

Vasile Domșa,
dir.-pres.

Laurian Bercian,
secretar.

— **Cununie.** D-șoara Ana. V. Ghila din Deva și dl Eftimie Costescu din Sărăca anunță cununia lor, ce se va celebra Duminecă, în 4/17 Noemvrie a. c. la orele 3 p. m. în biserica gr.-or. română din Deva.

— Elena Truța din Orăștie și Simion Lupșe din Sas-Sebeș au onoare a invita la serbarea cununiei lor care se va ținea Duminecă în 17 Nov. n. a. c. la 3 ore d. am. în biserica gr.-or. din Orăștie, precum și la masă în casele D-nei Fúzi.

— Paraschiva Măriuțiu și Iacob Suci din Cugir au onoare a invita la serbarea cununiei lor, care se va ținea în 17 Noemvrie n. a. c., la 2 ore d. am. în biserica gr.-cat. din Cugir, precum și la masă în casele socrului mic.

— **Reuniunea rom.** de cântări și musică din Reșița-montană invită respectuos la concertul ce-l va aranja în favorul Reuniunii „Crucea Roșie” Sâmbătă la 16 Nov. st. n. în sala otelului Klemens. Inceputul la 8 ore sara.

Programa. 1. Cordonean: „Dar' n'a fost vis”, cor mixt. 2. Ricci-Vidu: „II suonatore di campane”, cor mixt. 3. Murășan-Vidu: „Trecui valea” și „Varia”, cor mixt. 4. Vidu-Radulescu: „Răsunetul Ardealului”, cor mixt cu soli și acompaniament de orchestră.

II.

5. Vidu: „Răsunet dela Crișana”, cor mixt. 6. Vidu: „Scumpa mea bălăioară”, cor mixt. 7. Vidu: „Din șezătoare”, cor mixt. 8. Vidu: „Stefan și Dunărea”, baladă de V. Alexandri, cor mixt și acompaniament de orchestră. Dans.

— **Știri triste.** Locuitorii din comuna Lalașinți, protopopiatul Lipova, după-cum ne comunică un aderinte al foii noastre, sunt înverșunați contra preotului lor Hadan, a căruia sbiciuiri nu le mai pot suporta. Deoarece forurile chemate și competente nu iau măsurile de lipsă, oamenii sunt aplicați a lua scut trecând la unire.

Tot din acelea motive sunt gata a cere și școală de stat în locul celei confesională și națională.

Oare organele noastre pentru-ce nu se întrepun de timpuriu pentru evitarea astorfel de rupturi, cari numai la bun sfârșit nu pot duce?!

— In comuna Monorostie, protopopiatul Radna, asemenea sunt neînțelegerile la culme, intrucât consistorul din Arad nu dispune delăturarea controverselor ce există între popor și preotul lor Dreciu. 17 familii s'au însinuat deja la așa numiții „pocăiți” și este temere că alții îi vor urma. Și aci ar fi consult a se lua dispozițiile de lipsă de timpuriu!

— **Sfat fșcălesc.** In Copenhaga (capitala Daniei) s'a întemplat, că un țeran dela sat s'a dus la oraș și peste noapte a intrat într'un hotel, că se odichnească. — Țeranul avea la el o bancnotă de o sută și fiindu-i teamă, că o va fura cineva, a dat-o chelnerului, ca să o păstreze până dimineața. In cealaltă zi înzădar a cerut țeranul banii dela chelner, căci acesta nici nu voia să știe despre ei zicând, că el nu a primit dela nime nici un ban. Țeranul ne având martori n'a putut să dea în judecată pe chelner. S'a dus deci la un fiscal, să-i ceară sfat. Fișcalul i-a dat următoarea povață:

„Du-te mâne cu un martor la chelner și să-i predai din nou o bancnotă să o păstreze. Poimâne ear' te du singur și cere-o înapoi. Chelnerul, fiindcă i-ai predat banii înaintea martorului, nu va cuteza să tăgăduiască, și-ți va da banii. Peste vr'o câteva zile apoi să te presinți cu martorul înaintea chelnerului și să-i ceri banii din nou. El neavând martori cu cine să dovedească că ți-a predat bancnota, trebuie să ți-o dea încă odată, și așa vei putea câștiga ceea-ce ai pierdut.”

Țeranul s'a uitat lung la fiscal și fără multă vorbă a plecat. Peste o săptămână s'a prezentat la fiscal ca să-i mulțumească pentru sfat, că în clipul acesta și-a câștigat banii înapoi.

— **Din țigan — domn mare.** Ara-reori se mai întemplă și asta, ca Țiganul să ajungă domn mare. Lumea de pe la sate nu-și poate altcum închipui pe țiganul decât cu căldare pe spate, sau făcând cărămidă. La oraș țiganul e cu ceva mai mare domn, aci e musicant prin hirturi și cafenele. Asta-i pita lor. Sunt între ei cari cu lauta (diplă, cetera) își câștigă bani mulți, de trăesc ca pește în apă. Dar așa domn mare ca țiganul Rigó Jancsi, n'a putut ajunge nici unul din ei. Țiganul acesta se duse acum doi ani cu banda lui în orașul cel mai frumos din lume, în Paris (țara Francezilor). Aci cânta în toate serile într'o cafenea, unde umbra și nevasta unui prinț cu numele Chimay (Șime). Nevasta prințului acestuia iute și de grabă se îndrăgi în cioara dracului, care nu era tocmai urt. Intr'o bună dimineață se trezește prințul, că nevastă-sa nu e ca în palmă. N'a trebuit mult să caute, căci o scrisoare lăsată de ea îi spunea, că a fugit cu țiganul și nu mai vrea să știe de bărbat și copii. Toată lumea vorbia pe vremea aceea de întemplarea asta. Prințul păți cea mai mare rușine și căută să se despartă de nevastă, care încă se învoi la asta, ca să se poată cununa cu țiganul. Dar' treaba asta era cam grea, pentru-că și Rigó Jancsi era căsătorit și nevasta acestuia nu voia să se despartă de el. La urmă prințesa a dat nevastei țiganului vr'o câteva mii de floreni, ca să se învoiască. Țiganul de atunci trăește ca nimeni în lume Prințesa, care e fată din America, are mai multe milioane de floreni și nu trebuie să se gândească, că din ce să trăiască. Se duc din oraș în oraș, cutreeră lumea întreagă și nu le pasă de nimeni. Dar' țiganul în traiul lui cel bun, nu-și uită de părinții lui, cari trăesc aici, în apropierea Budapestei. Mereu îi vizitează cu nevastă-sa (prințesa). Atunci întreagă vița țigănească din sat îi primește ca pe niște împărați. Nu e țigan în lume care să nu fi auzit de norocul lui Rigó Jancsi. Prințesa se fălește, că nici când nu a fost atât de fericită ca lângă țiganul ei. Mulți țigani, dar și mulți domni și domnișori îl pismuesc pe fericitul cioroiu Rigó Jancsi.

— **Tinerimea univ.** română din Cluj, invită cu toată onoarea la serata literar-musicală împreună cu dans, ce se va ținea Joi în 21 Noemvrie st. n. 1901, în sala „Hotelului Central” din loc. Pentru tinerime: Comitetul aranjator. Inceputul precis la 8 ore sara. Prețul de intrare de familie 5 cor,

de persoană 2 cor. Venitul este destinat pentru ajutorarea stud. univ. lipsiți de mîloace. Oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor chita pe cale ziaristică. N. B.: Contribuirile binevoitoare sunt a se adresa Dlui Tudor Moisil, stud. jurist, Kolozsvár, Mátyás Király-utca 2 sz. Programa seratei se va împărți sara la cassă.

— **Ziaristica americană.** Eată urările pe cari un ziar american le face abonenților săi cari nu vor reînnoi abonamentul: „Urăm celor cari nu-și mai reînnoesc abonamentul: Să nu poată nici-odată să sărute o femeie frumoasă; să fie plictisit până la moarte de începătorii în musică; să poarte mereu ghetete rupte; sub terestrele lui când vrea să doarmă să-i dea concert un regiment de pisici; toate afașerile lui să meargă prost și chiar el însuși să se ducă la dracu”. Nu-i așa că e noștim acest sistem spre a face abonați?

— **Publicațiune.** In scopul exarëndării pământurilor, morilor și altor regalii orășenești se va ținea la subscribul magistrat licitațiunea în următoarele zile:

1. In 25 Nov. a. c. a. m. 9 ore pentru exarëndarea pământurilor orășenești de pe hotarul Orăștiei și comunei Romos.

2. In 26 Nov. a. c. a. m. 9 ore pentru exarëndarea morilor (moara cetății, moara de mijloc și moara din jos).

3. In 27 Nov. a. c. a. m. 9 ore pentru exarëndarea vămii tégului și a vămii pentru vite.

4. In 24 Nov. a. c. a. m. 11 ore pentru exarëndarea pământului orășenesc de pe hotarul comunei Șibot în cancelaria comunală de acolo.

5. In 28 Nov. a. c. 9 ore a. m. pentru exarëndarea cantinei militare.

6. In 30 Nov. a. c. 9 ore a. m. pentru exarëndarea parcelelor din Cucuiș.

Condițiunile de licitare se pot vedea la subscribul magistrat și până atunci în orele oficioase.

Orăștie, la 7 Nov. 1901.

Mr. Acker,
primar.

Concurs.

Dela «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» cu începutul anului școlar 1901—1902 sunt de conferit următoarele stipendii:

1. Un stipendiu Ioan Roman de 120 cor., destinat pentru studenți români de gimnasiu ori școală reală.

2. Un stipendiu de 80 cor. din «Fundațiunea studiosului de clasa a V. gimnasială Emiliu Dionisie Bașota Dembulu din Abrud», destinat pentru studenți români de gimnasiu ori școală reală, originari din munții apuseni ai Transilvaniei sau din districtul Năsăudului; vor fi preferiți cei înrudiți cu familia Bașota, fără considerare la ținutul, de unde sunt originari.

3. Un stipendiu de 100 cor. din Fondul Avram Iancu, destinat pentru studenți români de gimnasiu; școală reală sau comercială.

4. Un stipendiu de 120 cor., din «Fundațiunea Ioan Gallianu», destinat pentru studenți români de gimnasiu; vor fi preferiți, ceteris paribus, rudeniile fundatorului din familiile „Popu” și „Anton”.

5. Un stipendiu de 80 cor., din «Fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția Ana născută Bologna», destinat pentru fetițe de naționalitate română din Ardeal, cari frecventează vr'o școală românească, în prima linie școala civilă de fete a Asociațiunii sau școala elementară de fete a «Reuniunii femeilor române din Sibiu»; vor fi preferite, ceteris paribus, fetițele, cari vor putea documenta, că sunt înrudite cu familia Dr. Ioan Moga sau cu familia Bologna.

Cererile pentru aceste stipendii au să se înainteze comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Strada Morii Nr. 8) până la 30 Noemvrie a. c. provăzute cu următoarele documente:

a) Atestat de botez;
b) Testimoniu școlar de pe semestrul din urmă al anului școlar 1900—1901;

c) Atestat de paupertate;
d) Eventualul document de înrudire.
Cererile întrate după termin nu se vor considera.

Sibiu, din ședința comitetului central al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», ținută la 27 Octomvrie 1901.

Iosif Sterca Șuluțiu,
v.-președinte.

Dr. Ben,
secr. II.

Bibliografie.

— **„Curierul literar”,** foaie săptămânală și artistică, apare Vinerea, sub îngrijirea dlui I. Constantinescu-Stans, București, strada Spătarului Nr. 28.

Conținutul literar variat, puterile lucrative, cari concur la această foaie, apoi limba curată și stilul ușor, recomandă-se ea de sine publicului român.

«Curierul Literar» înlocuește pe deplin „Vatra” de odinioară. O recomandăm cu toată căldura publicului român, datat a ceti ceva bun, instructiv și de folos pentru toată suflarea românească.

Abonamentele se fac numai pe un an întreg și se plătesc înainte.

În țară 11 lei, în străinătate 15 lei. In Ardeal și Bucovina 14 coroane. Pentru dnii învțători 8 lei. Ediția de lux 26 lei.

— **„Clipe de răpaus”.** Volumul anunțat săptămânile trecute „Clipe de Răpaus” de Sorcovă, a apărut zilele acestea. Autorul volumului elegant, „Sorcovă” este bine cunoscut publicului și aceasta este chizeșie destulă pentru valoarea conținutului. De vnzare la tipografia A. Murășan, Brașov. Prețul 2 coroane plus 20 de bani porto.

1166—1901. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. v. hajtó ezennel közhirrét teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1900. évi Sp. I. 319/3 sz. végzése folytán Dr. Muntean Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt Corvin Simion és Fia szászvárosi cég és felperes részére Dubles Miklos romoszi lakos és alperes ellen 149 kor. 16 fill. tőke követelés ennek 1900. évi 26/III-től járó 5% kamatai 68 kor. 20 fill. hátralékos eddigi és 4 kor. 60 fill. árverési kitűzetési költségek s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás tolytán alperestől lefoglalt és 1936 koronára becsült ingóságokra a szászvárosi kir. járásbírósnak 1901. V. 811/4 számú végzésével az árverést elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Romosz községében leendő megtartása határidőül 1901. évi november hó 22. napján délelőtti 8 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, lovak, tehén, kocsik és buza s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Szászvároson, 1901. évi november hó 3. napján.

Rács Árpád,
kir. bir. végr.

4781—1901. tkvi.

Arverési hirdetmény.

Dr. Morariu Valér végrehajthatónak Gruicsán luon végrehajtást szenvedő elleni 2910 kor. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a m.-radnai kir. jbiróság területén levő a berzovai 18 tkvi 38—39/a hrzi sz. beltelekre 3458 kor., a berzovai 329 tkvi A † 1. rsz. 38—39/b hrzi beltelekre 102 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi december hó 30-ik napján d. e. 9 órakor Berzova község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

M.-Radna 1901. évi október hó 25-én.

A kir. jbiróság tkvi hatóság.

Polgár,
kir. albiró.

1176—1901. kir. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezen nel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróság 1900. évi V. 583/3 számú végzése következtében Dr. Muntean A. szászvárosi ügyvéd által képviselt és lakos javára Dubles Miklos romoszi lakos ellen 400 kor. s jár. erejéig 1901. évi szeptember hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 1990 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, tehen, kocsj, szerszám, buza, széna és borpréss nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 508/8 számú végzése folytán 400 kor. tőke-követelés ennek 1896. évi junius hó 3-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen ht. 18 kor.

68 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Romoszon adós lakásán leendő eszközésére 1901. évi november hó 22. napján d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el tognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvárosan, 1901. évi november hó 3. napján.

Rác Árpád,
kir. bir. végr.

1419—1901. végreh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEŒY.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezen nel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróság 1901. évi V. 816 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt petrillai Bukur Demeter javára ellen 44 kor. s jár. erejéig 1901. évi október hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 620 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 816/2 számú végzése folytán 44 kor. tőkekövetelés ennekévi hó

..... napjától% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 88 kor. 25 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Petrillán alperes lakásán leendő eszközésére 1901. évi november hó 25. napjának delutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1901. évi november hó 2-ik napján.

Rác Jozsef,
kir. bir. végreh.

„Donau“

1-

societate de asigurare concesionată în Viena.

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) **Contra daunelor de foc**, edificii de locuit și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, **cară și vite** de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în paușal și în condiții avantajoase, mai departe: biserici, școli, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, mori etc.

b) **Pe vieața omului** în combinațiuni deosebit de favorabile, capitalele asigurate se pot tolosi atât pentru asigurarea viitoriului familiei (cas de moarte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului și anumit după patru prospecte deosebite.

Informațiuni se dau și oferte se primesc la „Dacia“ institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie ca **Agentură principală**.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri fără anuș până la 100 cor.* 5 1/2 %.

b) *depuneri mai însemnate cu anuș de un an cu 6%.*

c) *depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.*

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anușări se pot face și prin postă și se rezolvează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros

Opuri
Bilete de log.
Broșuri
Circulare
Bil. de vizită
Invitări
Bilanțuri
Acții
Cap. de epist.
Placate
Ord. de dans
Adrese
Compturi
Note
Preț Curent.
Anușuri
Registre
Imprintate
Couverte
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 13 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-
nului celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și
acurateța cu care efectuește ori-ce
lucrare.

Ca unica tipografie românească în
acest mare comitat, se roagă de bine-
voitorul sprigin al celorlalte institute
rom., precum și al privaților.